

Nro. 17. és 18.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden October 30-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

O Felségek e' hónap' 18-dikán *Horváth* ország-
ból tovább indulván, Alsó Stíriába Cilly váro-
sába friss jó egészségben megérkeztek, a' hol a'
Párisból visszaérkezett Státusminister Gróf Met-
ternich ő Exc.ja várta ő Felségeket. Innen 20-
dikban tovább indulván, Marburgon és Frauen-
thalon által 22-dikben Graetzbe érkeztek. Minde-
nütt nagy örömmel, és minden kitelhető tiszte-
lettel, világosításokkal, a' hegyeknek teteiken
tsinált örömtüzekkel, 's a' többi, fogadtattak. —
*Graetz*ből már szerentsésen *Béts*be érkeztek ő
Felségek.

Titt. *Palocsay József* Királyi Tanácsos és a'
Sopronyi Kerületben Fő Provincialis Commissa-

rius Úr meghalálozván, helyette Titt. Tarr József Úr, ugyan azon Kerületbéli Provincialis Al-Commissarius, mind az ezen Kerületben több esztendőek alatt tett hasznos szolgálataira, mind pedig azon érdemeire nézve, hogy két ízben Magyar országon általutazott Orosz seregeket vezetett, és valaminthely az alkalmatossággal úgy szintén és főképpen a' mult esztendőben a' Felkelt hadi Nemes sereg mellé rendeltetvén, gyors foglalatossága és jeles intézetei által magát megkülömböztette, Fő Provincialis Commissariusi hivatalra emeltetett.

Frantzia Birodalom

Egy Páris környéken lakó *Bamas* nevű vászonfábrrikás, mint a' Frantzia újságok erőssítik feltalálta annak módját, hogy a' kavéfát Frantzia országban miként lehessen termeszteni. Legjobb féle úgy nevezett *Mocoui kávét* vetvénel a' tavaszon próbára, 13 font kavét termesztett, még pedig olyant, a' melynek íze-büze és formája egészszen megmaradott. A' termesztésében az a' nevezetes, hogy sem üvegházban, sem melegágyban, sem borító edények alatt, nem nevelte a' kavéplántákat, hanem, egyedül tsak a' földelégítés által vitte annyira a' dolgot, hogy próbátelele ilyen szerentséssel ütött ki.

A' Frantzia Birodalom' Kerületeiben *Inspektorok* neveztetnek ki, a' kiknek vigyázása alatt leszen a' könyvnyomtatásnak és könyvárulásnak egész mívólta, és a' kik ezen tárgyaknak minden környülállásaikra nézve egyenesen Gróf Portalissal leveleznek, a' ki ezen tárgyaknak közönségek kormányozójok.

Kárdinális *Mauri* Párisi érsekké, Generális Gróf *Andreossy*, az Arany Gyapjas Rend' Nagy Kancellariusává, Gróf *Schimmelpening* pedig ugyan azon Rend' Kintstármesterévé, nevezettek.

A' Párisi Ujságokban ezeket olvassuk: — “

„*Dantzka* Oktober 1-ső napján. Az Anglusokat megijesztvén az a' nagy kárvallás, melyet Mecklenburgban és Pruszsus Pomeraniában a' miatt szenvedtek, hogy az ő áruportékáik ezekben elvétettek, híradó hajókat küldöztek széllyel, hogy azon kereskedő hajóikat, a' mellyek a' Pillai és a' régi Pruszsziához tartozó egyéb kikötőhelyekbe bévezni szándékoztak, intsékmeg, hogy távozzanak-el onnét, nehogy ott is kirakodván, mindeneiket letartóztassák és elvegyék. Azonközben eszébe vevén az Anglus tengeri vezér *Saumarez*, hogy a' *Pillui* kikötőhelyben még nem volnának Frantziák, azonnal olyan hírt adatott a' kereskedő Anglus hajóknak, hogy bévezhetnek a' nevezett Pruszsus kikötőhelybe. Így történt, hogy valami 8 napokkal ezelőtt 18 Anglus kereskedő hajók gazdag teréhvél Pillau előtt megjelentek. De tsakugyan vissza igazítottak onnét a' Pruszsusok által. Nem jobb lett volna-e' bébótsátani, és elfoglalni őket? —

„*Gothenburg* körül 600 kereskedő hajók állanak Indiai és egyéb kereskedő Anglus portékával rakodva, nem tudván hogy merrefelé vegyék útjokat. Többek közzülők arra határozták magokat, hogy az Orosz Birodalom kikötőhelyeibe evezzenek-bé: itt pedig vélek is a' fog történni, a' mi a' Tenereffei hajókkal történt. Azonközben November' 1-ső napja közelit, a' mikor az Anglusokat az ő önnön *elementumjok*, a' ten-

ger maga fogja kényszeríteni, hogy minden hajóikkal egyetemben a' Bálti tengerről, ha a' tenger' fenekére temettetni nem akarnak, minthogy ezen tengeren semmi menedékhelyek nintsen, eltávozzanak. Az a' kárvallás, melyet nékiek ez a' visszaterés okozni fog, felvethetetlen, és ha a' Krída-tsinálók' száma Londonban már százra telt, így szükségesképpen nem soká két annyi fog lenni. —

„Valósággal, ha a' szárazon lévő Hatalmasságok a' jövő tavaszon is hasonló eszközökkel fognak Anglia ellen élni, 's ezen eszközöket hűségesen végrehajtják, úgy Anglia ki nem fogja továbbállani kereskedésének ilyen módon való kizárattatását. —

„Némelyek úgy gondolkoznak, hogy ezen Anglus kereskedő hajók nem fognak ezen őszön Angliába mind vissza evezni, hanem sokak közülök a' Svétziai szigetek között fogják elrejtetni magokat, és ott töltik-el a' telet: de fontólják-meg a' kik így gondolkoznak másfelől azt is, hogy már valahára ezen Hatalmasság is kényszerítettetni fog a' maga ígéreteit teljesíteni, a' melly esetben ezen Anglus hajókat elfogdosván, végheteilen foglalásokat (confiskatziókat) tehet.

„Páris, Oktober' 16-dikán. Az itt kijövő Monitör ezeket írja Angliából: —“

„Már 47 napja, hogy várják Londonban Portugalliából a' hírt egy közönséges ütközet felől, 's még is semmi ilyen nevezetes tsata nem történt ott még eddig. Lord Wellington, kit a' hírek, seregeivel egyetemben hátrálásban foglaltoskodni erőssítettek vala, még eddig tsak egy néhány mértföldnyire távozott azon helytől, a'

hol az Almeida' feladattatásakor állott: *Massena* pedig, kinck seregeit ugyan ezen hírek, az eleségbéli fogyatkozás, betegségek, és szökés által nagyon meggyengítették vala, még ma is készen áll arra, hogy azon akadályok mellett is, mellyeket az Anglus és Frantzia armádiák között falálató tartományoknak felprédáltatások és elpusztittatások okoz, előnyomúljon. A' közönség' könnyűhívósége, két hónapoktól fogva olyan megsalattatván, még a' harmadikban is kész vala hinnni azt, a' mi egy nagy ütközetfelől elhírelettetett vala, a' melly hír pedig így érkezett Angliába. Egy Anglus hadi hajó érkezett haza Angliába, a' melly a' tengeren egy Amériikai Briggel találkozott, a' melly Frantzia Orszagnak *Havre* nevű kikötőhelyéből jövé, az ezen Briggen ülő emberek beszéllették, hogy melly nagy szomorúságba merítette volna a' Havrei lakosokat az a' hír, hogy Portugalliában nagy ütközet törtévé, abban a' Frantzia armádia semmivé tétetődött volna. Tsakugyan még is hitelt talált ez a' hír is Angliában. —

„De Továbbá, az is kifüggesztette vala Londonban a' Loyd kavéházában, hogy azok a' Török kereskedő hajók, mellyek az Adriai tengeri (Olasz Országi) kikötőhelyekben letartóztatattak vala, szabadon botsáttattak volna. Annyi igaz, hogy Státustanátsos *Douchy* azt a' gondolatlanságot tselekedte, hogy 30 Török kereskedő hajót, mellyek a' Triesti és a' szomszéd kikötőhelyekben találtattak, elbotsátotta: de tsakugyan kezeseket állittatott érettek. Az arra ügyelő Tanáts azonközben olyan ítéletet tévé, hogy az említett Török hajókat el kellenne ven-

ni: e'szerént a' kezeseknek meg kell érettek fizetni, azt, a' mit érnek. Mi azt kívánjuk (a' Monitör mondja), hogy a' Loyd kavéházában ezt a' jegyzést is figgeszszék annak Kormányozói. — Más 10 Török hajók az Ankonai kikötőhelyben is szabadon bocsátattak: de ezeknek is kezeseket kellett állítani. Mi jól tudjuk azt, hogy mind azok a' Török hajók, mellyek a' Közép tengeren eveznek, Anglus szabadlevéllel eveznek, Malthából jönnek, és Anglus portékával vannak rakodva. Réá megyen 20 millióra, a' mit már a' Marsiliai, Genuai, Nápolyi, Velentzei kikötőhelyekben ilyen módon elfoglaltak az Anglusoktól. Az is réá 12 millióra, a' mit a' Triesti és Ankonai kikötőhelyekben így elvettek tőlök. Hasonló módon elfoglatatnak mind azok a' két Indiai és Anglus portékák, a' mik a' Német Birodalomnak és Helvétziának nevezetesebb magazinumaikban találatnak. Ezt a' hírt is igen hasznos leszen a' Loyd kavéházában kifüggeszteni. — (Hogy ez a' dolog Német országon és Helvétziában így történik, elég világosan mutatják az onnét jött tudósítások).

A' Norimbergai, Ulmai, és egyéb Német levelekben ezeket olvassuk: — „A' Párisból érkezett tudósítások szerint, *Stáelne* aszszonynak azon tudvalévő munkája, mellyet a' Német Birodalomról írt, már két kötetekben kijött vala: hanem, minekutánna már a' Censúrán is által esett volna, a' főbb Politzia által egészszen elnyomattatott. Maga az aszszony parantsolatot kapott, hogy kevés napok alatt három helyek közzül egyikben vegye jövendőbéli lakását. A' három helyek, mellyek között választást tehet,

ezek: *Coppet*, *Monachium*, és *Amérika*. Azt mondják, hogy a' parantsolatnak vétele után azonnal elutazott a' *Havrei* kikötőhelybe, a' honét *Amérikába* szándékozik elevezni.

Rénusi Szövetség.

Frankofürtum, Október 15-dikén. Itt ilyen Nagy Hertzegi Végzés hirdettetett-ki: —

„*Mi Károly*, Isten' kegyelmességéből a' *Rénusi Szövetség* Fejedelem-Primássa, *Frankofürtumi Nagy Hertzeg*, 's a' többi. *Ő-Felségének* a' *Frantziák* Császárjának, *Olasz Országi Király*-nak, és a' *Rénusi Szövetség* Oltalmazójának kívánságára, meghatározzuk —

„1) Minden *Frantzia* és *Német Politikai Ujság*-levelek, a' mellyek a' mi Nagy Hertzogségünkben nyomtattatnak, a' folyó esztendőben *Deczember* utolsó napján megszűnnek, és mi a' nékiek adott *Privilegiumokat* visszaveszszük.

„2) Az *1811-dik* esztendő *1-ső Januariusá*-nak első napján-tól csak *Fränkofürtum* városában fog egy *Hivatalszeréntvaló (Officiális) Ujság*-levél fennállani. Továbbá egy *Politikai Ujság*-levél sem nyomtatódhatik ezen az egyen-kívül a' mi Nagy Hertzogségünkben.

„3) Ennek tilulusa leszen: *Gazette du Grand Duché de Francfort* (*Frankfurtumi Nagy Hertzogség* Ujsága), és ez ad-ki minden újságtzikkelyeket *frantziául* és *németül* egyszersmind.

„4) Ennek iróját a' mi *Politiziai Ministerünk* nevezi-ki. —

„5) Az újságnak *censúrálását* a' mi *Politiziai Igazgatónk* veszi által, és tartozik felelni érlette. *A' mi Politiziai Ministerünk* külörös és általunk

helybehagyatott rendelkezéseket, ad néki ez eránt
 eleibe; — “

Károly
Frankofurtum, Oktober 16-dikán. A' Rénus
 jobb partjá felől sekvő Frantzia armádia' fő ha-
 di szállása, a' melly néhány hetekkel ezelőtt
 Hannoverába, tétetett vala által, onnét Hám-
 burgba rendeltetett. A' *Friant* Osztálya is ugyantsak
 ezra felé folytatja útját a' Svéviai Kerület' vidé-
 keiről, a' hol eddig kvártélyozott. *Friant* maga
 is megérkezett ma ide. Hónap, és hónapútan
 mennek által itt két Regimentjei, mellyek köz-
 zül mindenik két-két ezer emberből áll. Itt Fran-
 kofurtumban is fog egy Regimentet, őrizeten
 hátra hagyni.

Hamburg, Oktober 13-kán. Holnapútnak indul
 innét Koronaörökös ő. H. gsége Svétzia felé. Tegnáp
 megüsztelte jelenlétével azon bált, mellyet az itt
 lévő Frantzia Követ adott. Az úgy nevezett Lü-
 dak' piatzán, a' hol a' Schulte nevű Szenátor' há-
 zában szállása van ezen Hertzegnek, a' ház előtt
 minden nap sok ezer nézők tojongnak, a' kik
 őtet látni kívánják. Megérkezésekor egy Hám-
 burgi Granatéros Kompániát akartak tiszteletére
 a' szállása' eleibe strázsára állítani zászlóval;
 de nem fogadta el; 's tsak 2 Frantzia, és 4 Hám-
 burgi Granadírosok, és 2 ugyan oda való Drago-
 nyosok vannak strázsára oda rendeltetve.

Hamburg, Oktober 17-dikén. Az a' Frantzia
 armádia, melynek fő hadi szállása Hannoverá-
 bol ide rendeltetett, négy Osztályokból áll, úgy-
 mint; a' *Friant* Osztályából, a' melly most nyo-
 múl *Ulma* felől Északi Német országfelé; a' *Gu-*
din' Osztályából, a' melly utóbbszor a' Hanno-

verai vidékeken; az előtt pedig Magdeburgban
 kvártélyozott; a' *Morand* Osztályából; i melly a'
 Hanseatica városokban volt: felosztatva; és a'
La-Brüere Vasas Osztályából; ez is a' Hanno-
 verai falukon kvártélyozott legy időolta.
 Most alig találtatik egy fohtosabb tikkely
 nem tsak a' *Német Ország*i hanem még a' *Helvét-
 ziai* közönséges levelekben is annál; a' melly
 Napoleon Császárnak azon *Fontainebleau* De-
 kretoját illeti, a' melly szerént nem tsak hogy
 az Indus és egyéb Anglus portékáknak béhozattatá-
 sok mindenünnét; egészszen kitiltattatik, hanem
 azok is, mellyek már ott talátnak és magazi-
 numra rakattatva vannak; itt is mindenütt, miht
 Holláudiában történt; a' Napoleon Dekretoma
 által meghatározottatott vám alá vonattatnak. Min-
 denek bévallani tartoznak az ilyen nállok talál-
 tató Anglus portékákat. Így történik a' dolog
 Pomerániának szélső szegeletétől fogva a' Rénusi
 Szövetségen által egész Helvétziáig; és ott is.
Hámburgban ilyen szavakkal közölte ezen
 Dekretomot a' Frantzia Vámoknak ott lévő Igaz-
 gatójok, a' Magistrátussal. — „*Summája* a' Napoleon Dekretomának, a'
 melly Oktober 2-dikán 1810-ben a' Fontainebleau
 palotában ki-jött: — „*Napoleon* Isten kegyelméből Frantziák'
 Császára, Olasz Ország Király, Rénusi Szövet-
 tség Oltalmazója. Meghatároztuk és határoz-
 zuk, mint következik: 1) Azon kereskedő portékák, mellyek az
 ezen Dekretom mellé tétetve lévő laistromban
 talátnak, mellyek a' Mecklenburgi és Lauen-
 burgi vidékekre, a' Hanseatikai városokba, s a'

- tenger és a mi vámlineánk között, mely a Ré-nustól Rheestől fogva a Bálti tengerig nyúlik, megtaláltat minden tartományokba béhozattatnak, az ugyan ezen laistromban feljegyeztetve lévő vámot tartoznak letenni a béhozatalért, akár engedelem mellett, akár pedig mint tengeri nyereség vagy ragadomány úgy hozattassanak bé.
- „2) A már benn találtat meg nevezett portékák is hasonló vám alá vettetnek.
- „3) A tulajdonosaik ezen portékáknak, vagy a kiknél letétetve annak, tartoznak ezéket, a jelenlévő Dekretomnak kihirdetetésétől fogva számlálván 10 napoknak eltérések előtt, elfoglaltatásnak büntetése alatt béjelenteni. A béjelentett portékáért való vámot letelhetik vagy készpénzben vagy pedig jó zálogos kötelező levelek által, de a mellyeket leg feljebb is három hónapok alatt készpénzrel vissza váltani tartoznak.
- „4) A feljebb említett időnek (a tiz napnak) a melly a béjelentésre határoztatott, eltérése után, a Vámosok szükséges vizsgálódásokat fognak tartani az eltitkolt vagy bá nem jelentett portékák után. Azon portékáknak árrokból, mellyeket így megtalálnak, egy ötödrész nékiek adattatik.
- „5) Hasonlóképpen egy ötödrész adattatik azoknak is a megtalálándó partékáknak árrokból, a kik az e féle eldugott portékákat, vagy azon helyet, a hova e féle portékák eldugattatnak, a Vámosoknak béjelentik.
- „6) Parántsolatjok van a katona Előljárok-nak, hogy ha a Vámos tisztek kívánni fogják, katonai segítséget adjanak nékiek.
- „7) A mi közönséges Vámkormányozónk

meg fogja tenni a' szükséges rendelkezéseket azeránt, hogy az eltított portékák után való vizsgálódás egész pontossággal menjen véghez, és hogy a' megtaláltatott portékák, és azok is, mellyekért a' kiszabott vám a' meghatározott idő alatt le nem tétetett, Kolonia (Köln) városába vitettesenek.

„8) A' jelenlévő Dekretomnak végrehajtása a' mi Fináncziái Ministerünkre bizattatott. — “

„*Napoleon.*”

Ilyen szoros eszközök vétettek, valamint eleinten Frankofurtumban, és Szakszoniában, úgy azoltától fogva, Würtembergában, Badenben, Darmstadtban, Nassauban, Isenburgban, s minden egyéb kisebb nagyobb Német tartományokban elő az Anglus kereskedés ellen. Még Pruszsziában is ugyan ez a' Napoleon Császár által kiadatott vámlaistrom vétetett-fel sinormértékül.

A' Pruszsus Király elküldötte *Jordán* nevű Státustánatsossát a' Königbergi és Memeli vidékekre, hogy a' leg szorosabb eszközöket vegye elő az Anglus kereskedés ellen.

Azt jegyzték-meg a' Hollandus tudósítások, hogy az a' summa, melly ott az Anglus portékákért fizetett részszerént 40 részszerént 50 p. Cent vámból, részszerént a' bé nem valott's azután megtaláltatott's elfoglaltatott Indiai és egyéb Anglus portékákból békerült, réa' megyen 80 millióra.

A' *Daniában* találtató Anglus kereskedő portékákra nézve ilyen Dekretoma jött-ki Napoleon Császárnak Fontainebleauban Oktober' 4-dikén: — „Minthogy Altonában és a' Holsatziai minden

egyéb kikötőhelyekben véghetetlen sokaságú Anglus kereskedő portéka van összehalmazva, és mi a Dánus Udvarhoz kedvezéssel akarunk véseltetni, erre nézve meghatároztuk, hogy mind azok a kereskedő portékák, mellyek Holsátziában találtnak; és a mellyeket a Dánus prédáló hajók az Anglusoktól zsákmányoltak-el, Hamburgon által a mi Vámlinéánkon keresztül botsáttassanak, minekutánna az általunk Augustus 5-dikén az idegen világi árúportékákra határozott vámot megfizették. Mind azok a Dánus kereskedők, a kik ezen Dekretomban kinyilatkoztatott kedvezésnek hasznát akarják venni, Hamburgban a Frantzia Vámok Igazgatójával köteleztetnek megjelenni, és ennél a nállok találtató idegen világi portékák felől jelentést tenni. Letévén a meghatározott vámot, azután a vámlinéákon által hozhatják portékáikat. A kik 1-ső Novemberig jelentést nem tesznek, azután haszon nélkül teszik azt, mert nem részesülhetnek a nékiek ajánltatott haszonból.

Helvétzia.

A Schafhausen újságban így irnak egy pár szóval: —

„Minden Kantonjainkban igen kemény eszközöket vettek a két Indiai portékák és közönségesen szollván minden Angliai kereskedő tárgyak eránt-elő.

Berna, Oktober 18-dikán. Itt e hónap 12-dikén estve minden fűszerszám bók és magazinok bezárattattak; 's a kereskedés mind ezekben egyszerre félbeszakasztott. A tulajdonosok az Előljárók eleibe hivattattak, hogy

adják-fel, mi nemű és menyiségű Indiai és Anglus fábrikákból került portékák találtnak nállok. Minden Kántonokból Követek gyűjtetnek össze, a' kik a' felett fognak tanátskozni, hogy a' jelen lévő környűállások között hogy kelljen a' dolgot leg jobban eligazítani. Sokaknak a' volna előre is a' kívánságok, hogy az úgy nevezett idegen világi, vagy Indiai portékák, a' mellyek t. i. ezen országban is a' Napoleon által Augustus 5-dikén kiadatott Dekretomban meghatározottatott vám alá szorittatnak, leg alább külömböztetessenek-meg egymástól, t. i. a' tulajdon jószág és a' valakinél letéttett jószág, ne vétetessenek egy tekintetben.

A' Bernai Kánton ilyen előre való végzést hirdettetett-ki ezen tárgyra nézve: — 1) Minden már benn találtató, és minden még útban lévő külső világi, így szintén minden Anglus fábrikából származott portékák, *sequestrum* alá tétetnek. — 2) Minden lakos elfoglaltatás alatt való, sőt még nagyobb büntetés alatt is, tartozik a' nálla találtató megnevezett portékáknak laistrom-jokat 48 óra alatt beadni. A' mi az Angliai fábrikákból került portékákat illeti, ezek elfoglattnak, vagy elvétetnek: az idegen világi (két Indiai) portekákért pedig azt a' vámot kell letenni, a' melly azokra a' Frantzia birodalomban van határozatva. — 3) Hasonló vám alá vettetnek mind azok az Indiai portékák, mellyek ezentúl befognak az országba hozattatni. — 4) A' Frantzia birodalom mellett 2 orányira sohol meg nem szenvedtetnek az Indiai portekáknak magazinumaik. Egy szóval minden Kántonokban leg hathatósabb eszközök vétetettnek elő az Anglus kereskedés ellen.

Svédzia.

A' Királyt Oktober' 9-dikére visszavárták Stöckholmba Oerebróbol, a' hol a' Rendek ugyan azon hónapnak 28-dikán bérekeszteni szándékoztak a' Diétár. — *Stockholmban* nagy készüléteket tettek az Udvari épületben az új Koronaörökös Hertzegnek illendő módon leendő fogadtatása végett. Princz *Oskár'* számára azokat a' szobákat készítik lakhellyül, mellyekben a' meghalálozott Koronaörökös *Károly Augustus* lakott. A' világosításokhoz való készüléteket, is teszik már előre a' város' nevezetesebb részeiben.

Oktober 5-dikén béközöntő audientziája volt a' Királynál és Királynénál, *Alquiernek*, a' Frantzia Császártól odaküldetett rendkívül való Követnek 's a' Frantzia Betsület Legió' Komendánsának, a' kitől ezen Légiónak három czimereit köldötte a' Királynak ajándékba Napoleon Császár, mellyek közzül egyiket magának tartván a' Király, még az nap' délután azzal mutattamagát. A' más kettő közzül egyiket a' Külső Ministernek Báró Engenströmnek, a' másikat Státustanátsos 's Generál-Lieutenánt Báró Adlerkreutznak ajándékozta. —

Az új Koronaörököst Pontecorvó ő Hertzegségét a' Seraphin Rend nagy Keresztes vitézévé, 's egyszersmind a' Svédziai fegyveres seregeknek Generálissimusokká nevezte a' Király.

Amérika.

Mi módon fogják az Északi Amériikai Szövetséges Státusok magokat a' Spanyol Országi változások eránt kinyilatkoztatni, ezt eddig nem lehetett tudni: de már most ezt is lehet vala-

mennyire észrevenni. Eddig *Onis Lajos* tartózkodott, mint Spanyol Követ ezen Északi Amerikai Státusok Oszáglovszékénél; a' ki arról tudósította közelébről a' *Mexicói* Spanyol Vice-Királyt, hogy őtet az Amerikai Szövetséges Státusok többé nem akarják magoknál úgy nézni, mint a' VII-dik Ferdinándus Követjét, mit a' kinek nevében őtet Spanyol Országból a' Fő Junta oda küldötte volt. A' Mexicói lakosok pedig, a' kik még a' magok régi Királyokhoz hűséggel viseltek, olyan vélekedéssel voltak, hogy az Amerikai Szövetséges Státusok is véllék fognának tartani: de megtsalátkoztak. A' Mexicói Vice-Király azonközben Tanátsot tartván, azt végezte ezen Tanáts: hogy az Egyesült Státusok a' nevezett Követet esmérjék-meg, mint Spanyol Követet, mellyet ha tselekedni nem fognak, azt a' Mexicóiak ellenséges tselekedetnek fogják tartani, a' melly esetben hatalmat adnak a' Vice-Királynak, hogy ő is hasonló ellenséges módon viseltessék az Északi Amerikai Szabad Státusok ellen.

H i r a d á s.

Sz. Mihály Havának 10-ik napján, 1809-ik esztendőben, a' Magyar Kurir által ki vala hirdetve, hogy nyomtattatik Bécsben *Doll Antal Könyváros Urnak* költségével, *Haykul Antal Urnak* műhelyébenn a' *Magyar Eneks*, 's hogy már az első öt *Enek* ki is van nyomtatva, és ha majd elkészül az egész munka, tudósítani fogjuk a' Publikumot iránta.

Azóltá már sok idő elfolyt, a' nyomtatás folytatása, nem tudom, mi titkos okból, akadályt szenved: — Midőn levelem által sürgetném

a' dolgot, az említett Könyváros Úr azt felelte, hogy Titt. *Bacsányi János* Úrnak (ki magát a' kiadás kormányozására önként ajánlotta, ki most, úgy mond, bizonyossáan Párizsban van, de nem sokára személyesen Béisben fog lenni) jelenléte 's hite nélkül tovább nem mehet a' munkában, mint-hogy ő nékie ezt megtiltotta, 's a' kézirat is mind elvitte magával.

Meg illettőttem ezen reménytelen újságom. Azonban nállam párbat maradt irásból, a' munkának még hátramaradt többi részzeit is úgy el készítettem, hogy semmi változtatást nem kívánok hennak. — Jelenttem ezt is, de haszontalanúl, *Doll Antal* Könyváros Úrnak. Mit fog az idő szülni, nem tudhatom. — Azért kötelességemnek tartottam lenni, hogy a' dolgot, ne talán valami gyanuságba essem, az Erd. Publikumnak vóltaképen ki jelentsem. — *Virten Sz. Mihály Havának 22-ik napján, 1810-ik esztendőben.*
Baróti Szabó Dávid.

Előszöri Jelentés.

Néhai Fő Tisztelendő *Nagy József* Úr Szombathelyi Káptalannak Fő Prépostja, úgy ennek egy testvére *Nagy Gábor* Pesti Universitásban a' nevendék Papságnak Tanítója halálokkal számossabb könyvekből álló Bibliotéka maradt, mellyben mindennémű Deák írók munkái, úgy külömbféle az Egyházi tudományokat érdeklő válogatott, és a' Magyar Litteraturát elől mozditó érdemessebb könyvek fel-találtattnak. Mind ezek e' folyó 1810-dik esztendőben Novembernek 15-dik napján, öszve tartozandó darabok számra kotva vetye által a' többet ígérőknek Szombathelyen Tekint. Nemes Vas Vármegye privil. mező városában a' Fő Préposti háznál el-fognak adattatni, melly nap a' venni szándékoskodóknak hírül adatik. Azoknak Catalogussait ugyan Szombathelyen *Nagy György* Ügyész, és egyik örökös' háznál naponként lehet olvasni. Szombathely Oktob. 19-ik 1810.